

MOMENTLER YÖNTEMİ

Momentler tahmin edicilerinin bulunabilmesi için önce kitle momentlerinin var olması gerekir. Momentler tahmin edicileri, kitle momentlerinin hesaplanıp örneklem momentlerine eşitlenmesiyle bulunur. X_1, X_2, \dots, X_n olasılık (yoğunluk) fonksiyonu $f(x; \theta)$ olan bir kitleden örneklem olsun. Kitle momentleri dağılımın parametrelerinin sayısına bağlıdır.

1. kitle momenti	$E(X)$
2. kitle momenti	$E(X^2)$
3. kitle momenti	$E(X^3)$
⋮	
k. kitle momenti	$E(X^k)$

şeklinde elde edilir. Benzer şekilde örneklem momentleri

1.örneklem momenti	$m_1 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i$
2.örneklem momenti	$m_2 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i^2$
3. örneklem momenti	$m_3 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i^3$
⋮	
k. örneklem momenti	$m_k = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i^k$

şeklinde hesaplanır.

Kitlenin k tane parametresi olduğunda 1. örneklem momenti 1.kitle momenti ile; 2.örneklem momenti 2. kitle momenti ile,...,k. örneklem momenti ile k. kitle momenti eşitlenip,

$$E(X) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i$$

$$E(X^2) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i^2$$

⋮

$$E(X^k) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i^k$$

bu eşitliklerin çözülmesi ile parametrelerin momentler tahmin edicileri elde edilir.

Örnek:

X_1, X_2, \dots, X_n Düzgün(0,θ) olan dağılıma sahip rastgele bir örneklem olsun. θ parametresinin momentler tahmin edicisini bulunuz?

Çözüm:

$X \sim$ Düzgün (0,θ) ise X rastgele değişkeninin olasılık yoğunluk fonksiyonu

$$f(x;\theta) = \begin{cases} \frac{1}{\theta}, & 0 < x < \theta \\ 0, & \text{diğer durumlarda} \end{cases}$$

şeklindedir. 1. kitle momenti

$$E(X) = \int_0^{\theta} x \frac{1}{\theta} dx = \frac{\theta}{2}$$

1.örneklem momenti

$$m_1 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i = \bar{X}$$

dir. 1. kitle momentinin 1. örneklem momentine eşitlenmesiyle θ parametresinin momentler tahmin edicisi

$$E(X) = m_1$$

$$\frac{\hat{\theta}}{2} = \bar{X}$$

$$\hat{\theta} = 2\bar{X}$$

şeklinde bulunur.

Kaynaklar

- (1) Akdi, Y. (2010) Matematiksel İstatistiğe Giriş, Gazi Kitabevi, Ankara.
- (2) Hogg, R. V. And Craing, A. T. (1989). Introduction to Mathematical Statistics. 4th Ed., New York: Macmillan Publishing Co.
- (3) Mendenhall, W., Wackerly, D. D. and Scheaffer, R. (1990). Mathematical Statistics with Applications. 4th Ed., Boston: PWS-Kent Publishing Company.
- (4) Hogg, R. V. And Tanis, E. A. (1993) Probability and Statistical Inference. 4th Ed., New York: Macmillan Publishing Co.
- (5) Larson, H. J. (1982). Introduction to Probability Theory and Statistical Inference. 3rd Ed., New York: John Wiley ve Sons.
- (6) Öztürk, F., Akdi, Y., Aydoğdu, H. Ve Karabulut, İ. (2006). Parametre Tahmini ve Hipotez Testi, Bıçaklar Kitabevi, Ankara.
- (7) Casella, G. ve Berger, R.L. (2002). Statistical Inference, Second Edition, Duxbury.

Doç. Dr. Pelin KASAP